

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์: ศึกษากรณีโทษปรับทางอาญา

รศ.ดร.สุกฤษณ์ สุกฤษณ์สินธุ์*
รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้น นักทฤษฎีอาชญาวิทยาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ผู้กระทำความผิดว่ามี 5 ประการ คือ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน เพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำ ความผิด เพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม เพื่อเป็นการแก้ไขผู้กระทำความผิด และเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้บัญญัติในเรื่อง ของโทษทางอาญาไว้ในมาตรา 18 ซึ่งสามารถจำแนกโทษทางอาญาออกเป็น 5 ประเภท คือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน “โทษปรับ” ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นโทษปรับที่เป็นจำนวนเงินจำนวนใดจำนวนหนึ่ง แนวคิดเกี่ยวกับ โทษปรับ เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ (Deterrence Theory) กล่าวคือ เป็นการลงโทษต่อทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจ และเกิดความหวาดกลัวจนไม่กล้ากระทำความผิดอีก การลงโทษปรับ เป็นแนวทางการลงโทษที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ งานภาพยนตร์ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายภาพยนตร์ และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องในการลงโทษปรับ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของการลงโทษปรับในคดีละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ให้มี ประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษปรับ จากการศึกษาพบว่า การละเมิด ลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างรุนแรงและมีปริมาณ เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาพบว่า การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 มีเจตนาในการกระทำความผิด เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการจำหน่ายงานภาพยนตร์ แต่มีบทกำหนดโทษที่แตกต่างกันซึ่งอาจทำให้ เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ การลงโทษชนิดบุคคลและบุคคลธรรมดาในการละเมิดลิขสิทธิ์ งานภาพยนตร์ในปัจจุบันไม่ได้บัญญัติแยกต่างหากจากกันโดยใช้บทกำหนดโทษในอัตราเดียวกัน อาจเป็นกรณีที่การลงโทษปรับไม่อาจบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เนื่องจากการลงโทษปรับนั้น

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ไม่กระทบถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะนิติบุคคลซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลธรรมดา ในการกำหนดโทษนั้นจึงควรได้รับโทษมากกว่าบุคคลธรรมดา นอกจากนี้ยังพบว่าตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดให้ค่าปรับที่ได้ชำระตามคำพิพากษาให้ตกเป็นแก่เจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์กึ่งหนึ่งนั้น อาจจะทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ใช้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการที่ศาลต้องจ่ายค่าปรับกึ่งหนึ่งให้แก่ตนไปในทางที่มิชอบได้ บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นลักษณะของการกำหนดโทษปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fixed Sum System) ซึ่งเป็นการที่กฎหมายได้กำหนดโทษขั้นสูงและขั้นต่ำไว้เป็นจำนวนที่แน่นอน โดยมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก ในกรณีที่สองกลางมีเพียงเล็กน้อยศาลอาจใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษเนื่องจากเห็นว่าโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้นั้นสูงเกินไปไม่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับโทษจากการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นโทษที่มีผลต่อเสรีภาพหรือทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในปัจจุบันมีการละเมิดลิขสิทธิ์อยู่เป็นจำนวนมาก ผู้กระทำความผิดไม่เกิดความเข็ดหลาบ อีกทั้งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงแนวทางในการที่จะพัฒนากฎหมายเพื่อใช้ยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศไทย โดยพิจารณาถึงบทกำหนดโทษที่ใช้ในปัจจุบันกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ตามทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษปรับที่เป็นการปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) ตลอดจนศึกษาถึงการกำหนดโทษตามทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษรูปแบบอื่นมาประยุกต์ใช้กับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ เช่น การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine) การปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับ และการปรับตลอดระยะเวลาที่กระทำความผิด ตลอดจนนำแนวคิดของนิติเศรษฐศาสตร์มาใช้ เพื่อให้การลงโทษปรับเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์มีความเหมาะสมกับลักษณะของการกระทำความผิดและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด อันส่งผลให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวเข็ดหลาบ และสำนึกในความผิดที่ได้กระทำ เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ที่เพิ่มมากขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาค่าความไม่เหมาะสมของกฎหมายในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. บทนำ

งานภาพยนตร์นั้นถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ โดยเฉพาะหากเป็นการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ไทย คนในชาติก็สามารถซึมซับคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมไทยได้ นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนวัฒนธรรมไทยสู่ชาวต่างชาติที่สนใจในวัฒนธรรมไทยได้อีกทางหนึ่ง งานภาพยนตร์นั้นถือเป็นงานอันมี

ลิขสิทธิ์ ซึ่งในประเทศไทยได้ให้ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งได้กล่าวถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ สิทธิของเจ้าของที่จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำตัดแปลง เผยแพร่ ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับ ให้ประโยชน์อันเกิดจากจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่นและอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิต่าง ๆ หากผู้ใดนางานของผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ไปหาประโยชน์ใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต ถือได้ว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ตลอดจนบทกำหนดโทษของการกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ที่สร้างสรรค์งานภาพยนตร์ เพื่อให้มีกำลังใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์ แม้กฎหมายจะมีการกำหนดบทลงโทษของผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ไว้แต่ก็ยังคงมีบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำที่ผิดกฎหมายเอารัดเอาเปรียบเจ้าของงานภาพยนตร์ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยการนำงานภาพยนตร์ไปแสวงหากำไรตามสถานที่ต่าง ๆ ในราคาต่ำกว่าราคาของงานภาพยนตร์ที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง การละเมิดลิขสิทธิ์นั้นมิตั้งกรณีที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นต้น ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำต่องานภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง เช่น การทำซ้ำตัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนและการให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาบางส่วน การละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ขั้นรองนั้น เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ได้กระทำต่องานภาพยนตร์ที่มีลิขสิทธิ์โดยตรง แต่เป็นผู้ที่รู้ว่างานนั้นเป็นงานที่ได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นมาแล้วแต่ก็ยังคงกระทำความผิดโดยการนำงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์นั้นไปขายเพื่อแสวงหากำไร สำหรับประเทศไทยนั้นงานภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์สามารถพบได้ตามสถานที่ต่าง ๆ โดยง่าย เช่น ตะวันนา บ้านหม้อ ฟอรั่ม คลองถม และตลาดนัดต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา แม้จะมีการละเมิดลิขสิทธิ์อยู่บ้างแต่ก็ไม่มีพื้นที่ใดหรือศูนย์การค้าใดที่จำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อย่างโจ่งแจ้ง การละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ได้รับประโยชน์จากงานที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้นอย่างเป็นธรรม

การละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในปัจจุบันมีจำนวนมากและจำนวนคดีมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากต่อกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นมาตรการที่ใช้ในการป้องกัน การหยุดยั้งผู้กระทำความผิดและอำนวยความยุติธรรม จากการศึกษาถึงการบังคับใช้โทษปรับในกฎหมายภายในประเทศ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 พบว่าการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดยังไม่มีความเหมาะสม จึงควรมีการศึกษาถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อให้การลงโทษมีความเหมาะสมและเป็นธรรมมากขึ้น ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเกรงกลัว และเป็นโทษปรับในสัดส่วนที่ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่อาจประกอบกิจการในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ได้ต่อไป เพราะไม่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำ ในกรณีที่การกระทำความผิดมีเจตนาในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันควรมีอัตราโทษที่ไม่แตกต่างกันเพื่อความเป็นธรรม เช่น การจำหน่ายหรือขายงานภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และการจำหน่าย

งานภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 การลงโทษบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลในปัจจุบันใช้บทกำหนดโทษอัตราเดียวกัน ควรบัญญัติบทกำหนดโทษของนิติบุคคล กับบุคคลธรรมดาให้มีบทกำหนดโทษที่แตกต่างกัน เนื่องจากนิติบุคคลมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า บุคคลธรรมดาและโทษบางประเภท เช่น โทษกักขัง หรือโทษจำคุก ไม่อาจนำมาใช้กับนิติบุคคลได้ ดังนั้นจึงควรให้นิติบุคคลรับโทษสูงกว่าบุคคลธรรมดาเพื่อความเป็นธรรม นอกจากนี้ในกรณี ที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้ค่าปรับที่ได้รับชำระจากผู้กระทำความผิด ซึ่งให้จ่ายค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายกึ่งหนึ่งนั้น เห็นว่าไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ จึงควรมีการศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษปรับของผู้กระทำความผิด ในกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ เพื่อศึกษาถึงการลงโทษปรับผู้กระทำความผิด ในกรณีดังกล่าวให้มีความเหมาะสม สามารถยับยั้งการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ

รูปแบบของการบังคับโทษปรับ มีอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ การปรับตามจำนวน ที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) การปรับตามจำนวนวันและรายได้ (Day Fine System) การปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด และการปรับ ตลอดระยะเวลาที่กระทำความผิด

สำหรับประเทศไทยนั้นมีการบังคับใช้โทษปรับเพียง 3 รูปแบบเท่านั้น ได้แก่

1) การปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) เช่น พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

2) การปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด เช่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

3) การปรับตลอดระยะเวลาที่กระทำความผิด เช่น พระราชบัญญัติภาพยนตร์และ วีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ผลจากการศึกษาประสิทธิภาพของการบังคับใช้โทษปรับเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ งานภาพยนตร์ในประเทศไทย พบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ โทษปรับเกี่ยวกับการ ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศไทยยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้แค้นทดแทน ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการข่มขู่ผู้กระทำความผิด และยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำให้ ผู้กระทำความผิดได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจจากการถูกบังคับเอาค่าปรับสินไหมชดเชย ด้วยเหตุนี้ จึงควรได้มีการศึกษามาตรการบังคับโทษปรับในต่างประเทศที่สอดคล้องกับฐานะ ทางเศรษฐกิจและรายได้ของผู้กระทำความผิด อันได้แก่ การปรับตามจำนวนวันและรายได้ (Day Fine System) และโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ

จากการกระทำความผิด ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับนิติเศรษฐศาสตร์ มาพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้ในประเทศไทย เพื่อให้สามารถบังคับโทษปรับได้กับผู้กระทำความผิดทุกฐานะ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม และในขณะเดียวกันก็บรรลุลวัตถุประสงค์ในการทำให้เกิดความสามัคคีหลาบแก่ผู้กระทำความผิด และป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดอีก

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวความคิดในต่างประเทศกับประเทศไทย

งานภาพยนตร์นับเป็นงานสร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ที่หลากหลาย ประเทศต่างให้การยอมรับและให้ความคุ้มครองแก่ผู้สร้างสรรค์งาน ซึ่งในปัจจุบันปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละประเทศจึงมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองงานดังกล่าว ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศเยอรมนีพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญแก่งานภาพยนตร์ เพราะอุตสาหกรรมภาพยนตร์นับเป็นรายได้หลักของประเทศ สำหรับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2519 (Copyright Act 1976) ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์มีความผิดทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา และมีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ สำหรับความรับผิดทางอาญา มาตรา 506 กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวทางการเงิน โดยในช่วงเวลา 180 วัน ได้ทำซ้ำ หรือจำหน่ายซึ่งสำเนาภาพยนตร์เป็นจำนวนตั้งแต่หนึ่งชิ้นขึ้นไปซึ่งมีราคาขายปลีกมากกว่า 1,000 เหรียญสหรัฐ จำหน่ายงานที่เตรียมไว้เพื่อการขายเชิงพาณิชย์ ด้วยการทำให้เข้าถึงสาธารณะได้โดยผ่านช่องทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยรู้หรือควรรู้งานนั้นได้ตั้งใจทำขึ้นเพื่อการขาย มีความผิดทางอาญา ซึ่งต้องโทษปรับไม่เกิน 2,500 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องรับโทษหนักขึ้น หากเป็นการกระทำความผิดอาญาในงานสิ่งบันทึกเสียงและภาพยนตร์ นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้นแบบในการนำแนวความคิดในการให้ความคุ้มครองงานภาพยนตร์จากกรณีที่มีการลักลอบแอบถ่ายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์มาบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะ ชื่อว่า Family Entertainment and Copyrights Act of ส่วนการบังคับใช้โทษปรับของประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ภายใต้กฎหมายสหรัฐคือ US Code Title 18 และมีการแยกลักษณะของการลงโทษระหว่างบุคคลธรรมดากับนิติบุคคลออกจากกันอย่างชัดเจน เช่น อัตราโทษปรับตาม Title 18 นี้ ในกรณีผู้กระทำผิดเป็นบุคคลธรรมดาปรับไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ ส่วนกรณีที่เป็นนิติบุคคลปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ จะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวคิดในการปรับนิติบุคคลสูงกว่าบุคคลธรรมดา และเป็นการปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษไว้เป็นจำนวนเงินที่แน่นอน

สำหรับประเทศเยอรมนีนั้นได้ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ โดยมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครอง คือ พระราชบัญญัติ ฉบับ 9 กันยายน พ.ศ. 2508 (German Copyright Act of September 9, 1965) สำหรับความรับผิดชอบทางอาญา ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ประเทศเยอรมนี มาตรา 106 และมาตรา 108 บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์และอัตราโทษไว้ดังนี้

มาตรา 106 ได้บัญญัติให้การกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดทำซ้ำ จำหน่าย หรือแสดงนิทรรศการซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้กระทำการดังกล่าวจากเจ้าของลิขสิทธิ์ การกระทำดังกล่าวมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ

มาตรา 108 บุคคลใดทำซ้ำ จำหน่าย เผยแพร่ หรือนำออกแสดงซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์และกฎหมาย ก็ไม่ได้อนุญาตให้กระทำการดังกล่าว บุคคลนั้นอาจต้องได้รับการลงโทษทางอาญา และกรณีที่ใช้ชื่อของเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้สร้างสรรค์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ มีความรับผิดชอบและต้องถูกดำเนินคดีอาญา การกระทำดังกล่าวมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ

มาตรา 108a ตามมาตรา 106 และมาตรา 108 หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าหากำไร จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือโทษปรับ

โทษปรับในประเทศเยอรมนี จะใช้การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine System) ซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนี ในมาตรา 40 โดยมีใจความสำคัญดังนี้

มาตรา 40 บัญญัติให้ใช้โทษปรับระบบวันปรับ โดยต้องกำหนดเป็นหน่วย โดยให้ปรับอย่างน้อย 5 หน่วย หรือเท่ากับ 5 วันต้องโทษ และถ้าในความผิดใด ๆ ที่มีได้บัญญัติโทษปรับหรือหน่วยปรับเช่นนั้นไว้ ให้สามารถปรับได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 360 หน่วย หรือ 360 วัน โดยค่าปรับต่อวันจะมากหรือน้อยนั้น ผู้มีอำนาจกำหนดคือศาล โดยให้พิจารณาจากรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด หรืออาจพิจารณาจากรายได้ต่อปีของผู้นั้น ปริมาณสินทรัพย์ หรือรายได้ประการอื่น

ส่วนประเทศไทยนั้น ได้ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ โดยมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครอง คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ อันได้แก่ ทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยแบ่งเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ขั้นต้น ตามมาตรา 28 และชั้นรอง ตามมาตรา 31 โดยมีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ ตามมาตรา 69 และมาตรา 70 ดังนี้

มาตรา 69 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ตามมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย ได้บัญญัติเกี่ยวกับโทษปรับไว้ในมาตรา 18 โทษปรับเป็นโทษทางอาญาประการหนึ่ง เป็นมาตรการทางกฎหมายที่บังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด และเป็นมาตรการที่สามารถใช้บังคับเอากับทรัพย์สินทั้งที่เป็นของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้ จุดมุ่งหมายของโทษปรับคือเพื่อต้องการให้ผู้กระทำความผิดได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจจากการถูกบังคับเอาทรัพย์สินและเกิดความเข็ดหลาบที่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกและไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีกซึ่งตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นการปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการกำหนดโทษปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) เช่นเดียวกัน ส่วนที่มีความแตกต่างกันนั้นประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดลักษณะที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ไว้กว้างกว่า โดยมีการกำหนดช่วงเวลา จำนวนที่ได้ทำซ้ำหรือจำหน่ายซึ่งสำเนาภาพยนตร์ราคาขายปลีก การจำหน่ายงานที่เตรียมไว้เพื่อการขายเชิงพาณิชย์ ด้วยการทำให้เข้าถึงสาธารณะได้โดยผ่านช่องทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยรู้หรือควรรู้ว่างานนั้นได้ตั้งใจทำขึ้นเพื่อการขาย การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา มีโทษปรับไม่เกิน 2,500 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องรับโทษหนักขึ้นหากเป็นการกระทำความผิดอาญาในงานภาพยนตร์ นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังได้แยกบทกำหนดโทษระหว่างบุคคลธรรมดา กับนิติบุคคล โดยให้นิติบุคคลได้รับโทษสูงกว่าบุคคลธรรมดา และจากการเปรียบเทียบกับประเทศเยอรมนี พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์นั้นเป็นไปในลักษณะเดียวกันโดยกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ที่เป็นการกระทำเพื่อการค้า ได้รับโทษหนักขึ้นเช่นเดียวกัน แต่สำหรับการลงโทษปรับผู้กระทำความผิดนั้นมีความแตกต่างกัน โดยที่ประเทศเยอรมนี เป็นการปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine System)

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้ในการลงโทษปรับผู้กระทำความผิด ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโทษปรับเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 นั้น พบว่ายังไม่บรรลุ

วัตถุประสงค์ของการลงโทษปรับ เช่น การแก้แค้นทดแทน การข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด โดยสามารถสรุปปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษปรับที่แตกต่างกันตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

ในการกำหนดโทษปรับศาลต้องคำนึงถึงหลักความยุติธรรม หลักมนุษยธรรม และหลักการกำหนดโทษปรับให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด ซึ่งในกรณีนี้จึงควรมีบทกำหนดโทษที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่สามารถสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของโทษปรับตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปตามหลักของเจตนาในการกระทำความผิดและการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันควรมีมาตรฐานในการลงโทษที่ไม่ต่างกัน ปัจจุบันการลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในกรณีที่มีการขายแผ่นงานภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ มีอัตราโทษปรับขั้นต่ำจำนวนห้าหมื่นบาท หากจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลเมตตาลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงเหลือค่าปรับจำนวนสองหมื่นห้าพันบาท และหากเป็นกรณีที่ศาลเห็นว่าของกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อยอาจใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ แต่ในส่วนของพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ในกรณีที่มีการจำหน่ายแผ่นงานภาพยนตร์ที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน มีโทษปรับขั้นต่ำจำนวนสองแสนบาท หากจำเลยให้การรับสารภาพศาลเมตตาลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงเหลือค่าปรับจำนวนหนึ่งแสนบาท และหากเป็นกรณีที่ศาลเห็นว่าของกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 มีเพียงโทษปรับกับโทษทางปกครองโดยไม่มีโทษจำคุก ศาลจึงไม่อาจใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษได้ เช่นเดียวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จึงเห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีเจตนาในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันมีอัตราโทษที่แตกต่างกัน โดยเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการลงโทษปรับผู้กระทำความผิดในการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 นั้น มีอัตราโทษที่ต่ำกว่าอัตราโทษตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ทั้งที่เป็นการกระทำความผิดที่มีเจตนาในการกระทำความผิดเช่นเดียวกัน การที่มีอัตราโทษขั้นต่ำที่แตกต่างกันและการที่ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดโทษปรับที่ไม่เป็นไปตามสัดส่วนของความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์และผลประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดได้รับจากการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ซึ่งเป็นการผิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ผู้กระทำความผิดอาจประเมินว่าผลประโยชน์ของการที่ตนได้จากการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นคุ้มค่ากับการที่ได้เสี่ยงต่อการกระทำความผิดซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตนเองตามแนวคิดของนิติเศรษฐศาสตร์ จึงเลือกที่จะกระทำความผิด ดังนั้น ในกรณีที่มีเจตนาในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันอัตราโทษที่ได้รับจึงไม่ควรที่จะแตกต่างกันเพื่อความเป็นธรรม จึงควรพิจารณาถึง

ความเหมาะสมของการลงโทษปรับเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม
ในสังคมและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษอย่างแท้จริง

2. ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษปรับบุคคลธรรมดา

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโทษปรับ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 นั้นพบว่าโทษที่กำหนดอาจทำให้การลงโทษไม่สามารถยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ งานภาพยนตร์ได้ การกำหนดโทษปรับเป็นการการใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ โดยการปรับ ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) โดยกำหนดอัตราโทษเป็นจำนวนเงินขั้นสูง และขั้นต่ำไว้และตามบทกำหนดโทษมีโทษจำคุกด้วยนั้น ในกรณีที่ของกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อย เมื่อศาลเห็นว่าโทษขั้นต่ำของการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์นั้นมีอัตราโทษมากเกินไป ผู้กระทำความผิดควรได้รับ ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษ ซึ่งเท่ากับผู้กระทำความผิดไม่ต้องเสียค่าปรับและไม่ต้องสูญเสียเสรีภาพ การลงโทษจึงไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ถูกลงโทษและผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และบางรายยังคงกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก แม้กฎหมายจะมีบทบัญญัติให้ได้รับโทษหนักขึ้นก็ตาม จึงเป็นกรณีที่โทษปรับในปัจจุบันไม่มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิด ทำให้การลงโทษไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

3. ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษปรับนิติบุคคล

จากการศึกษาพบว่าตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในการลงโทษนิติบุคคล เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์นั้น เป็นการนำทฤษฎีการลงโทษโดยการปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fix Sum System) ซึ่งเกิดปัญหาจากการที่กฎหมายได้กำหนดโทษขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ โดยใช้อัตราเดียวกันกับบุคคลธรรมดาซึ่งอาจเกิดความไม่เป็นธรรมได้ เนื่องจากการลงโทษนิติบุคคลนั้นไม่สามารถลงโทษจำคุกหรือกักขังได้เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา การลงโทษนิติบุคคลซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลธรรมดา จึงควรได้รับโทษมากกว่าเพื่อความเป็นธรรม เนื่องจากการปรับในจำนวนที่เท่ากันระหว่างบุคคลธรรมดากับนิติบุคคลนั้น อาจจะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางเศรษฐกิจของนิติบุคคลในขณะที่บุคคลธรรมดาได้รับผลกระทบมากกว่า เป็นผลให้การลงโทษไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ดังนั้น จึงควรนำแนวคิดของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ปรับนิติบุคคลสูงกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากนิติบุคคลถือว่าเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลธรรมดา หากใช้เกณฑ์การปรับที่เท่ากันย่อมไม่เกิดผลอะไรต่อนิติบุคคลทั้งนี้เพราะการที่ปรับนิติบุคคลเท่ากับคนธรรมดา อาจไม่เป็นการยับยั้งการกระทำความผิดเพราะโทษน้อยเกินไปไม่กระทบกระเทือนต่อฐานะทางเศรษฐกิจของนิติบุคคล อีกทั้งหากนิติบุคคลกระทำความผิดมักจะกระทำความผิดได้มากกว่าเนื่องจากมีทุนทรัพย์มากกว่าบุคคลธรรมดา ในขณะที่เดียวกันโดยสภาพแล้วนิติบุคคลก็ไม่อาจจำคุกหรือกักขังได้เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา ดังนั้นเพื่อความเป็นธรรมควรให้นิติบุคคลได้รับโทษมากกว่าบุคคลธรรมดา

ซึ่งการลงโทษนิติบุคคลนั้น ถือว่ามีความสำคัญมากเพราะหากการลงโทษนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมาย อาจทำให้การลงโทษไม่ก่อประโยชน์หรือให้ผลตามที่กฎหมายประสงค์แต่อย่างใด ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้นมีเพื่อควบคุมนิติบุคคลที่มีอยู่เป็นจำนวนมากรวมถึงเพื่อแก้ไขนิติบุคคลที่กระทำความผิดให้ปรับตนใหม่เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่อประโยชน์สาธารณะและเพื่อความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม

4. ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายค่าปรับให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์กึ่งหนึ่ง

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ กำหนดให้จ่ายค่าปรับที่ได้รับชำระให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นจำนวนกึ่งหนึ่ง ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 76 ดังนี้ ค่าปรับที่ได้ชำระตามคำพิพากษา ให้จ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นจำนวนกึ่งหนึ่ง แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายในทางแพ่งสำหรับส่วนที่เกินจำนวนเงินค่าปรับที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับแล้วนั้น กรณีศาลจ่ายค่าปรับกึ่งหนึ่งให้เจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์นั้น มีปัญหาว่ากรณีที่ศาลจะกำหนดค่าปรับให้จำเลยชำระนั้น จะต้องสัมพันธ์กับความเสียหายของเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยหรือไม่ เพราะถ้าถือว่าค่าปรับกึ่งหนึ่งที่ศาลต้องจ่ายให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์นับเป็นส่วนหนึ่งของความเสียหายแล้ว จำนวนค่าปรับกึ่งหนึ่งที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับก็ไม่ควรเกินกว่าความเสียหายที่ตนได้รับตามความเป็นจริง เพราะถ้าเจ้าของลิขสิทธิ์มีโอกาสได้รับค่าปรับกึ่งหนึ่งที่ศาลจ่ายให้เกินกว่าความเสียหายที่ตนได้รับตามความเป็นจริงแล้ว น่าจะไม่ถูกต้องและอาจจะทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ใช้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการที่ศาลต้องจ่ายค่าปรับกึ่งหนึ่งให้แก่ตนไปในทางที่มีชอบได้

จากกรณีปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของทฤษฎีที่ใช้สำหรับการลงโทษปรับกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ ดังนี้

1. การปรับตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (Fixed Sum System)

เป็นการลงโทษปรับตามอัตราขั้นสูงสุด ต่ำสุด เป็นการกำหนดอัตราโทษปรับที่แน่นอน กล่าวคือจะปรับได้ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด และต้องไม่เกินจากที่กฎหมายกำหนด โดยการกำหนดช่วงของค่าปรับดังกล่าวเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจซึ่งศาลจะต้องกำหนดอัตราโทษปรับดังกล่าวเพื่อให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับผู้กระทำความผิด ประเทศที่ใช้รูปแบบการลงโทษปรับดังกล่าว ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของโทษปรับรูปแบบดังกล่าวสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศไทย พบว่าจากการกำหนดอัตราขั้นสูงสุดและต่ำสุดดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นรูปแบบของการกำหนดโทษปรับที่ดีที่สุด เนื่องจากในกรณีของกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อยโดยที่ศาลเห็นว่าโทษขั้นต่ำนั้นมีอัตราโทษสูงไป ศาลอาจใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับโทษจากการกระทำความผิด เป็นกรณีที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษตามหลักทฤษฎีวิทยาตามแนวคิดที่ว่า ผู้ใดกระทำการใดย่อมได้รับผลตอบแทนจากการกระทำนั้น และไม่อาจใช้หมุ่ยับยั้งผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากไม่ได้รับโทษจากการกระทำความผิด ทั้งที่วัตถุประสงค์ของ

การลงโทษปรับนั้นเป็นการลงโทษต่อทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด โดยเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเข็ดหลาบ เกรงกลัวต่อโทษที่ตนได้รับ

2. การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้อัตโนมัติ (Day Fine System)

เป็นการลงโทษปรับที่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด ได้แก่ โทษปรับที่กำหนดให้สอดคล้องกับรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด หรือสอดคล้องกับสถานะทางการเงินปัจจุบันของผู้กระทำความผิด ผู้ใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมากจะต้องถูกปรับมาก ผู้ใดมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็จะถูกปรับน้อย ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการลงโทษปรับให้สาสมและสร้างความเสียหายให้แก่ผู้กระทำความผิดในอันที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก ในขณะเดียวกันการนำรูปแบบนี้มาใช้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฐานะสามารถชำระค่าปรับให้แก่รัฐได้ ประเทศสวีเดนเป็นประเทศแรกที่เสนอโทษปรับที่สอดคล้องกับรายได้ของผู้กระทำความผิดที่เรียกว่า โทษปรับระบบวันปรับ (Day Fine System) ประเทศที่ใช้รูปแบบการลงโทษปรับดังกล่าว ได้แก่ ประเทศเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของโทษปรับรูปแบบดังกล่าวสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศไทย พบว่าเกี่ยวกับการนำโทษปรับที่พิจารณาให้เหมาะสมกับรายได้ของผู้กระทำความผิดมาใช้กับประเทศไทยนั้น อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด ซึ่งในประเทศไทยนั้นการคำนวณหารายได้ต่อวันที่แน่นอนของบุคคลเป็นการกระทำที่ยาก เนื่องจากระบบการจัดเก็บภาษียังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งอาจนำมาใช้ได้เพียงกรณีของนิติบุคคลซึ่งมีการยื่นเสียภาษีต่อกรมสรรพากร

3. การปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นการลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่จะได้รับ ได้แก่ การเพิ่มอัตราส่วนโทษของโทษปรับที่มีอยู่เดิมเป็นสองเท่า สามเท่า หรือมากกว่านั้น โดยมักจะพบได้มากในความผิดบางประเภท ตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่มุ่งคุ้มครองเศรษฐกิจหรือผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โทษปรับมีความสอดคล้องกับปริมาณความเสียหายทางเศรษฐกิจที่สังคมได้รับจากการกระทำความผิด และถือเป็นการลงโทษที่สาสมและทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเข็ดหลาบ ประเทศที่ใช้รูปแบบการลงโทษปรับดังกล่าว ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย เมื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของโทษปรับรูปแบบดังกล่าว สำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ในประเทศไทยพบว่าโทษปรับที่กำหนดจากจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และสามารถแก้ไขปัญหเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาลแก่ผู้กระทำความผิดได้อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของนิติเศรษฐศาสตร์ที่คำนึงถึงความคุ้มค่าของการกระทำความผิดกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำความผิดในแต่ละครั้ง หากไม่คุ้มค่าก็ไม่คุ้มที่เสี่ยงกระทำความผิด

4. การปรับลดระยะเวลาที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

เป็นการลงโทษปรับที่ใช้กับผู้กระทำความผิดที่ได้ทำการฝ่าฝืนกฎหมายตลอดเวลา เช่นการปฏิบัติฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยกำหนดค่าปรับเป็นรายวัน และต้องปรับไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะยุติการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายนั้น อย่างไรก็ตาม ค่าปรับรายวันตามระยะเวลาที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในตัวบทกฎหมายอาจน้อยเกินไปจนไม่ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด และเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดที่ได้ผลประโยชน์จากการกระทำความผิดเป็นจำนวนที่มีมูลค่าสูงมาก

จากปัญหาและการวิเคราะห์เกี่ยวกับทฤษฎีในการลงโทษปรับดังกล่าว มีข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. ควรนำวิธีการลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดมาใช้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษปรับในกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ เนื่องจากมีความเหมาะสม ดังนี้

1) สามารถแก้ไขปัญหากับอัตราโทษที่แตกต่างกันของกฎหมายซึ่งมีเจตนาในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ต่ำกว่าโทษปรับตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เมื่อนำทฤษฎีในการลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับมาใช้กับกฎหมายทั้งสองฉบับ จะทำให้อัตราโทษไม่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม

2) สามารถแก้ไขปัญหากับการลงโทษปรับบุคคลธรรมดา กรณีที่ของกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา ส่วนมากศาลมักใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษ เนื่องจากเห็นว่าโทษขั้นต่ำนั้นมีจำนวนมากเกินกว่าที่ผู้กระทำความผิดสมควรจะได้ เมื่อนำทฤษฎีในการลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับมาใช้ก็จะทำให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้ตามความเหมาะสมได้มากขึ้น เมื่อของกลางมีเพียงเล็กน้อยศาลจึงสามารถกำหนดโทษปรับให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับกากระทำความผิดได้โดยไม่ต้องใช้วิธีรอกการกำหนดโทษ โดยเสนอให้มีการปรับบุคคลธรรมดาเป็นจำนวน 5 เท่า ของราคาตลาดในปัจจุบัน

3) สามารถแก้ไขแก้ไขปัญหากการลงโทษปรับนิติบุคคล โดยให้นิติบุคคลได้รับโทษมากกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ไม่ได้มีบทกำหนดโทษระหว่างบุคคลธรรมดากับนิติบุคคลให้แยกจากกัน ดังนั้นจึงเกิดความไม่เป็นธรรมเนื่องจากนิติบุคคลมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลธรรมดา และโทษบางประเภทก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้กับนิติบุคคล เช่น โทษจำคุก โทษกักขัง เป็นต้น ดังนั้นจึงควรให้นิติบุคคลได้รับโทษปรับที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น เมื่อนำทฤษฎีในการลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับมาใช้ เมื่อกำหนดโทษปรับ

แล้วจึงควรเพิ่มจำนวนเท่าของโทษให้มากกว่าบุคคลธรรมดา โดยเสนอให้มีการปรับนิติบุคคลเป็นจำนวน 10 เท่า ของราคาตลาดในปัจจุบัน

2. ควรแยกเรื่องค่าเสียหายในทางแพ่งออกจากดุลพินิจสำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิดในทางอาญา โดยแก้กฎหมายให้ค่าปรับในคดีอาญาดกเป็นของแผ่นดินทั้งหมด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณิต ฅ นคร. (2547). *กฎหมายอาญาหลักทั่วไป*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2546). *กฎหมายอาญาภาค 1*. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2557). *อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บทความ

ธีรพล สุวรรณประทีป และเขาวรัตน์ เตมีศรีสุข. (2550). *คดีละเมิดลิขสิทธิ์ทำไมต้องคดีอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม.

วิทยานิพนธ์

กนกวรรณ ผลศรีธธา. (2552). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รายงานการวิจัย

จิรัฐมิ ลิปปันท์. (2550). *ปัญหาโทษปรับในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. *ทรัพย์สินทางปัญญาต่างประเทศ ประเทศเยอรมันนี*. สืบค้นเมื่อ 1
เมษายน 2557, จาก [http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?
Option=com_docman&task=cat_view&gid=685&Itemid=600](http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?Option=com_docman&task=cat_view&gid=685&Itemid=600)